

“EZ DA HAINBESTERA KO”

ARIKETA-ORRIA

BATXILERGOKO 2. MAILA (ESPAINIAKO HISTORIA)

CENTRO MEMORIAL DE LAS
VÍCTIMAS DEL TERRORISMO
TERRORISMOAREN BIKTIMEN
OROIMENERAKO ZENTROA

HELBURUAK

- + Talde bakezaleen agerpenak euskal testuinguruan izan zuen garrantzia ezagutzea, ekarpen garrantzitsua izan baitzen euskal gizartea terrorearen aurka mobilizatzeko.
- + Indarkeriaren aurkako taldeek beren keinu eta ekintzak zein egoera zailetan egin behar izan zituzten aztertzea.
- + Estatuko erakundeek terroreari eman dioten erantzuna baloratzea eta herritarrek berek sortutako erakundeek egindako ekarpena ezagutzea, haien lana lagungarria izan baitzen indarkeria terroristari zilegitasuna kentzeko eta zuzenbide-estatua sendotzeko.
- + Terrorismoaren biktimen testigantzak errespetuz entzutea, haien sufrimendura enpatiaz hurbiltzeko eta haien jokabide eredugarria aitortzeko.

GAITASUNAK

- + Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna; izan ere, ezinbestekoa izango zaizu jarduera egiteko, bai ulermenezko irakurketa, baita laburbiltzeko eta ahozko adierazpen egokiarekin aurkezteko gaitasuna ere.
- + Gaitasun digitala, gailu mugikorren bidez kontsultatu ahal izango baituzu eta iradokitako jarduera osatzeko beharrezkoa den informazioa bilatu ahal izango baituzu.
- + Gaitasun sozial eta zibikoa; izan ere, biktimaren lekuan jarri beharko duzu hari egindako bidegabekeria ulertu ahal izateko, haren minarekin bat egiteko eta bizikidetzak baketsuaren alde egiteko.

DENBORALIZAZIOA

Jarduera hau 45/50 minutuko modulu baterako pentsatuta dago.

BALIABIDEAK

Iradokitako jarduerarekin inprimatutako materiala, boligrafoak, orri zuriak eta smartphoneak edo tabletak bezalako gailu mugikorrak erabiltzeko aukera.

EGILEA

Jesús Prieto

**Terrorismoa:
“Borrokalaria ez
diren pertsonen aurka
erabiltzen den indarkeria
klandestinoa, indarkeria
egiten dutenen helburu
politikoen aldeko beldur
giroa sortzeko, edo
gobernu baten edo
nazioarteko erakunde
baten erabaki bat
behartzeko”.**

Juan Avilés Farré

"EZ DA HAINBESTERA KO"

2008ko maiatzaren 14ko goizaldean ETak lehergailu indartsu bat jarri zuen Legutioko Guardia Zibilaren kuartelean. Legutio urtegi baten ertzean dagoen Arabako herri eder bat da, hondoan mendiak dituena. Deflagrazioaren ondorioz, Manuel Piñuel guardia hil zen, eta kuartela hondatuta geratu zen. Manuelek 41 urte zituen, ezkontuta zegoen eta ume txiki bat zuen. Haren agurrean, bere emazte María Victoriak, minak jota, eskerrak eman zizkion euskal herriari emandako babesagatik, eta hiltzaileei zergatik hil zuten galdetu zien, zergatik? Hildako guardiaren omenez, pertsona anonimoek loreak utzi zituzten kuarteleko hesian. Handik egun gutxira lapurtu zituzten. Nork kendu ote zituen? Zergatik hainbeste gorroto hainbeste edertasunaren artean?

"Gazte batek, bizitza osoa aurretik duela, talde terrorista batean parte hartzea erabakitzen duenean, hainbat motibazio ditu: etnikoak, erlijiosoak, ideologikoak, ingurumenekoak, ekonomikoak, estimu pertsonal edo sozialekoak, adiskidetasunezkoak, familiakoak, estrategikoak, etab. Hala ere, beharrezkoa da gaia zentratzea, eta horri zor natzaio. Esan dugunez, 'Erailtzeko erabakia erabaki pertsonala, indibiduala eta besterenezina da' (Fdz. Soldevilla, G. 2016:250), hala ere, nire hasierako teoria errepikatuko dut: terrorista egin egiten da, bere burua eraikitzen du, bere burua adoretzen du..., eta horretarako doktrinamendu-egitura jakin batzuk beharrezkoak dira. Gure sikario partikularrak, ETako terroristez ari naiz, ez ziren hiltzen jaio. Beharrezkoa izan da gazte askoren kulturazioa, mito jakin batzuetan oinarrituta, gazte horiek hizkuntza sektario batean hezteko. Hizkuntza horrek, besteei gizatasuna kendu ondoren, birsortutako ethnos berritik (Euskal Herria menderakaitza) kanporatu edo ezabatu beharreko elementu bihurtu ditu".¹

Jesus Gasteizko irakasle bat da, hasieratik mugimendu bakezaleari lotua. 2008ko udaberriko egun horretan izandako esperientziaren berri eman digu: "Eusko Jaurilaritzako Hezkuntza Saileko Irakasleei Laguntzeko Zerbitzuetan aholkulari gisa lan egiten nuen orduan. Aste batzuk neramatzan Legutioko ikastetxe publikoko klaustroari prestakuntza ikastaro bat ematen. atentatuaren egunean, hain zuzen ere, klaustroarekin saio bat egitea zegokidan han. Jada goizetik izan nuen atentatuaren berri, agente

Legutianoko Guardia Zibilaren kuartel-etxearen egoera, ETaren bonba-auto batek eztanda egin eta pertsona bat hil eta lau zauritu ondoren, maila desberdinean (2008/05/14). Adrián Ruiz de Hierro, EFE.

bat hil zela jakin nuen, beno..., hil zela ez, lurralde honetan denbora gehiegi daramagu hizkuntza nahasten; ez zen hil, agente bat erail zuten. Irratietan esaten zen, halaber, errepidea moztuta zegoela, eta zailtasunak zeudela herrira iristeko. Beraz, nire bulegoan nengoela, prestakuntza-saiorako prestatuta neuzkan materialen ondoan, gertatutakoaren larritasuna ikusita, pentsatu nuen eskola-komunitatea hunkituta egongo zela tragediagatik, eta ez zela egun egokiena izango Tutoretzako Ekintza Planei buruzko ikastaro bat jasotzeko. Zentrora deitu, eta bilkura beste egun batera atzeratu behar zela baieztatzea erabaki nuen. Hura ezustea nirea ikastetxea, ni planteatzen ari nintzenagatik, harritzen zela ikustean. Esan zidaten, hitzez hitz, gertatutakoa ez zela hainbesterako, eta, gainera, herriraino joan nintekeela errepidearen ordezkio bide batetik. Beti bezala zain neuzkala. Ezin nuen sinetsi, nire uste sakonengatik eta baita gutxieneko etika profesional batengatik ere, prestakuntza hura atzeratzera behartuta sentitzen nintzen, baina... ez nuen behar bezala erreakzionatzeko adina ausardiarik izan. Aitortzen dut, nire lurraldean gehiago arduratzen ginen bonba jarri zuenaren jarraitzaileek esango zutenaz hildako pertsonaz eta haren familiaz baino, hori zen urte haietako errealitatea.

Beraz, neure lotsatik ezkutatu, beharrezko guztia hartu nuen, fotokopiatutako materiala eta material digitala, nire ibilgailuan sartu eta Legutiora abiatu nintzen. Bi orduko ikastaroaren ondoren, non ez bainuen anormaltasun edo kezka izpirik ere sumatu irakasleen artean, Gasteizera itzuli nintzen. Arratsaldeko hirurak ziren, eta langileek

1 Rivera, A. eta Mateo, E. (2018): *Verdaderos creyentes. Pensamiento sectario, radicalización y violencia*, Madril, Catarata.

errei bat irekia zuten jada errepidean. Handik pasatzean, kuartelean zeuden hondakinak ikusi nituen. Erruduntasun sentimenduak hartu ninduen, benetan zikin sentitu nintzen, ez zegoen aitzakiarik, eta neu nintzen horren errudun bakarra. Autoa bizkortu eta hiribururaino jarraitu nuen, paisaia idiliko batetik. Urteak joan ahala, komunikabideen bidez jakin dut Javier izeneko ingeniari gasteiztar bat Legutiora joaten dela

astebururo, eta beste batzuek kentzen dituzten loreak berritzen dituela. Oso keinu prestua iruditu zait, ausarta ere bai, baina, aldi berean, 2008ko maiatzaren 14 hartan emandako dimisio etikoa gogorarazi dit. Badakit araua zela, baina benetan uste dut sektarismoaren, gorrotoaren eta elkartasunik ezaren aurrean koldar jokatu nuela. Eta, egun horretatik aurrera, mina daukat horregatik".

IRADOKITAKO JARDUERA

"Ez da hainbesterako" testua irakurri ondoren, zeina modu kolektiboan eta ozenki egin baitaiteke (boluntarioak eskatuko dira horretarako), hondoan kuartelaren hondakinen edo han bizia galdu zuen guardia zibilaren (biktimari egindako omenaldia izan daiteke) argazki proiektatu batekin, honako jarduera hauek proposatzen dizkizugu (banaka edo taldeka izan daitezke):

1

Interneten bilatu atentatu horri eta gertatu zen garaia buruzko informazioa (gogoan izan ETak 2011n eten zuela jarduera terrorista). Informazio hori aretoan egongo den horma-irudi batean itsats daiteke.

2

Biktimekiko elkartasunik ezari dagokionez, ez al gara, akaso, denok gizakiak? Zer ondorio atera ditzakezu? Gizarte oso bati eragiten

dion sentimendua izan daiteke gorrotoa? Zer eginkizun izan dezake beldurak horrelako egoera batean? Nola erreakzionatuko zenuen zuk? Zuzen argudiatu behar dituzu zure erantzunak. Zure ekarpenak aretoan jarritako horma-irudian itsats ditzakezu.

Saioaren dinamizatzaileak ekarpen esanguratsuenetako batzuk irakur ditzake, eta eztabaida labur bati ekin.

Pixabay.

